

VAN MAQUETTE NAAR MONUMENTAAL KUNSTWERK

Eind november 1968 ziet de toenmalige directeur van het Kröller-Müller Museum Rudi Oxenaar (Den Haag 1925-Arnheim 2005) in Parijs voor het eerst de serie *Édifices* van Jean Dubuffet (Le Havre 1901-Parijs 1985). De reeks maquettes maakt grote indruk op Oxenaar. In het bijzonder wordt hij geboeid door *Jardin d'émail*, een maquette van een sneeuwwitte 'tuin' met zwarte meanderende lijnen. In de tuin bevinden zich een 'boom' en twee 'struiken.' Oxenaar vat het plan op om het werk op monumentale schaal uit te voeren in de beeldentuin van het Kröller-Müller Museum. Daar, te midden van het groen, zal het in zijn woorden 'een confrontatie van een volstrekt artificiële, door de mens gemaakte anti-natuur in de natuur' zijn.

De realisatie van het 600 m² grote kunstwerk heeft nogal wat voeten in de aarde. Verschillende atelierbezoeken en een uitvoerige correspondentie met de kunstenaar, een architect, de aannemer en verschillende beton- en verfleveranciers gaan vooraf aan de start van de bouw van *Jardin d'émail* in de beeldentuin in februari 1973. Ondertussen wordt in het atelier van Dubuffet in Périgny (Frankrijk) aan de twee struiken en aan het bladerdak van de boom gewerkt. De bouw van de 'anti-tuin' zal zo'n veertien maanden in beslag nemen en is door de tijdlijn hiernaast in beeld gebracht.

Vanaf mei 1974 is *Jardin d'émail* open voor publiek. Al na de eerste winter is echter duidelijk dat de conditie van het werk snel verslechtert. Het afwateringssysteem raakt verstopt, er ontstaan scheuren in het betonnen oppervlak en de verflaag laat los. Er volgen verschillende deelrestauraties, maar een uitvoerig onderzoek in 2014 maakt duidelijk dat het werk op grote schaal gerestaureerd moet worden om het te behouden voor toekomstige generaties. In 2016 start de restauratie, die in totaal vier jaar in beslag neemt en begin 2020 wordt afgerond. Van het hele proces is een film gemaakt die in de volgende ruimte is te zien.

Op de wand lees je over de voorgeschiedenis, realisatie en eerdere restauraties.

FROM SCALE MODEL TO MONUMENTAL WORK OF ART

*In late November 1968, then director of the Kröller-Müller Museum, Rudi Oxenaar (The Hague 1925-Arnheim 2005) sees the series *Édifices* by Jean Dubuffet (Le Havre 1901-Paris 1985) for the first time in Paris. The series of scale models makes a deep impression on Oxenaar. He is particularly fascinated by *Jardin d'émail*, a model of a snow-white 'garden' with black meandering lines. The garden contains a 'tree' and two 'bushes'. Oxenaar conceives the plan to realize the work on a monumental scale in the sculpture garden of the Kröller-Müller Museum. There, amidst the foliage, it would constitute 'a confrontation with a completely artificial, manmade anti-nature in the heart of nature'.*

*The realization of the 600 m² artwork is no mean feat. The construction of *Jardin d'émail* in the sculpture garden, which begins in February 1973, is preceded by various studio visits and extensive correspondence with the artist, an architect, the contractor and several concrete and paint suppliers. Meanwhile, work on the two bushes and the canopy of the tree is underway in Dubuffet's studio in Périgny (France). The construction of the 'anti-garden' would take around fourteen months and has been documented in the timeline on the right/below.*

Jardin d'émail opens to the public in May 1974. However, after the first winter it is already clear that the condition of the work is rapidly deteriorating. The drainage system becomes clogged, cracks appear in the concrete surface and the paint layer starts peeling. Various partial conservation treatments follow, but a thorough examination in 2014 makes it clear that the work requires large-scale conservation to preserve it for future generations. The conservation work, which would take a total of four years, begins in 2016 and is completed in early 2020. The entire process was made into a film, which can be seen in the next room.

On the wall, you can read about the history, realization and previous conservation efforts.

JARDIN D'ÉMAIL.

JEAN DUBUFFET

JUNI 1972

Het definitieve besluit valt om *Jardin d'émail* te realiseren. In overleg met Dubuffet wordt in de beeldentuin van het Kröller-Müller Museum de locatie gekozen en de architect Jean Poilpré begint aan de bouwtekeningen.

JUNE 1972

The final decision is made to realize *Jardin d'émail*. In consultation with Dubuffet, the location is chosen in the sculpture garden of the Kröller-Müller Museum and the architect Jean Poilpré starts work on the building plans.

1972-1973

In het atelier van Dubuffet te Périgny werkt men ondertussen aan de struikjes en het bladerdak van de boom. Deze zijn gemaakt van glasvezelversterkt epoxyhars.

1972-1973

Meanwhile, in Dubuffet's studio in Périgny, work is underway on the bushes and the canopy of the tree. These are made of fibreglass-reinforced epoxy resin.

MAART 1973

In de winter wordt het bouwterrein geëgaliseerd. Nadat de bouwtekeningen van *Jardin d'émail* zijn voltooid kan men beginnen aan de constructie. De aanleg van het waterafvoersysteem en van de fundering voor de buitenmuur neemt een paar maanden in beslag. De buitenmuur heeft een zware kern van geprefabriceerd beton, met daaromheen een mal van ijzergaas die is afgestreeken met beton.

MARCH 1973
During the winter, the construction site is levelled. When the building plans for *Jardin d'émail* are completed, construction work can proceed. The construction of the drainage system and the foundations for the outer wall takes a few months. The outer wall has a heavy core of prefabricated concrete, surrounded by an iron mesh mould that is covered with concrete.

ZOMER 1973

Gestabiliseerd zand en hoogte-markeringen bakenen het reliëf van de tuin af. Daarna volgt een zware laag gewapend beton en start ook de constructie van de boom.

SUMMER 1973

Stabilized sand and elevation marks delineate the relief of the garden. This is followed by a heavy layer of reinforced concrete and the construction of the tree also begins.

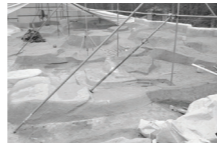

NAJAAR 1973

Het geheel wordt voorzien van een laag spuitbeton gemengd met wit cement. Een tent beschermt het oppervlak tijdens de werkzaamheden.

AUTUMN 1973

The entire structure is covered with a layer of shotcrete mixed with white cement. The surface is protected with a tent during the work.

MAART 1974

In het atelier te Périgny voorziet Ali Boukhalfa, een assistent van Dubuffet, het bladerdak van de boom van zwarte lijnen. Hij gebruikt een model om de lijnen op de juiste plek te schilderen.

MARCH 1974

In the Périgny studio, Ali Boukhalfa, an assistant of Dubuffet, applies the black lines to the canopy of the tree. He uses a model to paint the lines in the correct position.

1 APRIL 1974

Dubuffet en kunstkriticus Max Loreau brengen een bezoek aan het Kröller-Müller Museum om de voortgang van *Jardin d'émail* te bekijken.

1 APRIL 1974

Dubuffet and art critic Max Loreau visit the Kröller-Müller Museum to inspect the progress of *Jardin d'émail*.

BEGIN APRIL 1974

Schilders spuiten het gehele oppervlak van *Jardin d'émail* wit met meerdere lagen polyurethaanverf.

EARLY APRIL 1974

Painters spray the entire surface of *Jardin d'émail* white using several layers of polyurethane paint.

MIDDEN APRIL 1974

De struikjes, het bladerdak en de deur worden van het atelier te Périgny vervoerd naar het Kröller-Müller Museum en geïnstalleerd op *Jardin d'émail*.

MID-APRIL 1974

The bushes, the canopy and the door are transported from the workshop in Périgny to the Kröller-Müller Museum and installed in *Jardin d'émail*.

EIND APRIL 1974

Richard Dhoedt, een assistent van Dubuffet, brengt eerst schetsmatig de zwarte lijnen op het witte veld aan. Hij gebruikt de maquette van *Jardin d'émail* om de juiste plaats van de lijnen te bepalen. Een door Dhoedt opgeleid team kleurt vervolgens de lijnen met zwarte verf in.

LATE APRIL 1974

Richard Dhoedt, an assistant of Dubuffet, initially sketches the black lines on the white surface. He uses a model of *Jardin d'émail* to determine the correct position of the lines. A team trained by Dhoedt then colours in the lines with black paint.

3 MEI 1974

In de aanwezigheid van prinses Beatrix en prins Claus wordt *Jardin d'émail* feestelijk geopend en opengesteld voor publiek.

3 MAY 1974

Jardin d'émail is festively opened to the public in the presence of Princess Beatrix and Prince Claus.

TIJDLIJN DEELRESTAURATIES / *TIMELINE PARTIAL CONSERVATION TREATMENTS*

NOVEMBER 1974

In de winter bedekt een zeil *Jardin d'émmail* om het werk te beschermen tegen weersinvloeden.

NOVEMBER 1974

Jardin d'émmail is covered with a tarpaulin in the winter, to protect the work from the weather.

APRIL 1975

Er ontstaan fijne scheuren in het beton en de verflaag. Restauratoren repareren direct deze eerste beschadigingen.

APRIL 1975

Fine cracks appear in the concrete and the paint layer. This initial damage is immediately repaired by conservators.

1976

Een verstopt afwateringssysteem zorgt voor wateroverlast op *Jardin d'émmail* waardoor de verflaag op verschillende plekken barst.

1976

A blocked drainage system leaves Jardin d'émmail waterlogged, causing the paint layer to crack in several places.

1979

Door het oppervlak te zandstralen verwijdert men de originele verflaag. Daarna wordt een nieuwe verflaag aangebracht.

1979

The original paint layer is removed by sandblasting the surface. A new coat of paint is then applied.

1980

De verf van de zwarte lijnen blijkt niet houdbaar te zijn, een schilder herstelt met zwarte verf de kronkelende lijnen.

1980

The paint used for the black lines proves to be not durable. A painter repairs the meandering lines with black paint.

1988

Een grootschalige restauratie van het werk vindt plaats. Men verwijdert de oude verflagen en dicht met mortel de scheuren in het beton. Daarna krijgt het oppervlak een nieuwe verflaag.

1988

The work receives large-scale conservation treatment. The old layers of paint are removed and the cracks in the concrete are filled with mortar. The surface is then given a new coat of paint.

1998

Voor onderzoek en restauratie haalt men de beschadigde struikjes van de *Jardin d'émmail*.

1998

The damaged bushes are removed from Jardin d'émmail for research and conservation work.

1998-2000

Voornamelijk aan de noordoostzijde van *Jardin d'émmail* ontstaan blaasjes onder de verflaag.

1998-2000

Mainly on the northeast side of Jardin d'émmail, blisters develop under the paint layer.

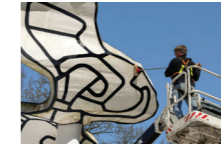

2002

De boom krijgt een reinigingsbeurt en de boomstam wordt overgeschilderd.

2002

The tree is cleaned and the trunk is painted over.

2009

Restauratoren verwijderen de graffiti in het portaal en witten de muren.

2009

Conservators remove the graffiti in the portal and paint the walls white.

